

всероссійської імперіи, вып. I, 1892, с. VIII нум. + 48, III і II, 1894, с. IX нум. + 49—176.

Як поясняє в передмові автор, його видання має заступити урядовий „Гербовник“, неприступний своєю ціною, а заразом дати історію російських гербів, заступлену дозі лише давньою працею Лакієра. Свою працю д. Вінклер поділяє на дві половини — основи геральдики і історію російських гербів, сподіючись умістити се в семи випусках. Видані три випуска обіймають більшу частину першого відділа, що займаєть ся аналізою і описею складових частин герба. Самі рисунки гербів приходять як ілюстрація відповідних уступів текста, а для вишукування їх має служити азбучний показчик на початку кожного випуска. Автор одначе постановив змінити такий порядок і почавши з IV вип. подати всі герби „Гербовника“ (коло півтретя тисячі) в порядку азбучнім.

Ся геральдична праця може бути тим цікава для нас, що містить герби української шляхти, признаної російським урядом. Друга половина — історія гербів мати ме більший інтерес, видані-ж випуски можуть служити для справок що до рисунків заведених сюди гербів. М. Г.

Дневникъ генеральнаго подскарбія Якова Марковича (1717—1767 г.), издание „Кіевской Старини“, подъ редакціей А. Лазаревскаго, часть первая (1717—1725 г.) К., 1893, ст. XVI+II+329, часть вторая (1726—1729 г.), К., 1895, ст. II+342.

Дневник Якова Маркевича, типового заступника аристократіі лівобічної, поруч з дневником його „кондисципула“ Миколи Ханенка становлять першорядні джерела до внутрішньої історіі лівобічної України в XVIII в. Дневник Маркевича видав 1859 р. в Москві в двох томах його внук Андрій Маркович („Дневныя записки генеральнаго подскарбія Якова Марковича“), але з значними скороченнями (більш як на половину) і поправками не тільки правописи, але й фразеологіі на мову російську. Се спонукало звістного знавця лівобічної України і невтомного робітника на її полі д. Олександра Лазаревського підняти нове видання сеі памятки. Колиж лівобічна археографія в Росіі застаєть ся в неприкаянному становищу і немаючи свого орґану, яким для правобічної України напр. є кївська комісія археографічна, мусить тиняти ся в сусідах по різних видавництвах, то й „Дневник“ мусів шукати собі такого при-становища і став виходити в додатку до „Кіівської Старини“. Таким чином протягом р. 1891—2 видрукована була перша, а протягом р. 1893—4 друга його частина. Признаючи всю користь нового видання, трудно втримати питання — чи дійде воно до кінця? уважаючи на подану

редактором опсь рукописей, прийдець ся на окінченне сего видання дати ще яких 6—7 томів, значить 11—13 років. Пожадати отже треба, щоб якась комбінація прискорила се виданнє.

В новім виданню редактор положив задачею дати повний і незмінений текст дневника; випущено лише менш цікаві виписки з иньших книжок і писань, які часом приходять в дневнику, особливо філософічно-теологічного змісту. Aquila muscas non carpat, але не можмо не піднести справи коректи; вид, в якому приходять на ст. 314 т. II. відомі вірші Горация, надає думку, що вона муїла-б бути поправішою. Правда, що се все трудно при малім складі сил редакційних приводити до потрібної перфекції.

При тексті приходять подекуди пояснення слів і імен власних. Перший том попережає маленька стаття редактора про С. Марковича — в значній мірі се лиш витяг з його біографії тогож автора, виданої в звісній серії „Люди старої Малоросії“ (К. Старина 1894, I).

М. Г.

Прот. П. Орловскій — Грановскій протопопъ Іоаннь Строчкий, какъ поборникъ православія на Украинѣ во второй половинѣ XVIII столѣтія (Київска Старина, 1895, XI стор. 119—144, XII стор. 328—310).

— Странствующій архіерей (1777—1778 г.) (ibid. 1896, I стор. 78—100).

Перша статя написана на основі актів переяславської духовної семинарії про православіє на Україні в рр. 1772—1783, що переховують ся нині в архіві київської консисторії; автор користував ся крім того в більшій частині польськими рукописями протоп. Строчкого в бібліотеці Києво-Софійського собора подаємо тут докладнійший зміст статі, що трактує відносини мало вяснені доси.

Межи православними священниками на Україні в другій половині XVIII стол. відзначаєть ся яко дбалий пастир о. Іван Строчкий (рук. р. 1746). Діяльність свою присвятив він виключно майже обороні переслідуваного тоді православія на Україні. Будучи протопопом в м. Гранові (Браславщина), що був осередком просторих дібр кн. Адама Чарторийського, з'єднав він собі вже в 60-тих роках прихильність дідича і найбільше єму, єго могутчому впливови завдячував сей те, що ключ Грановскій не потернів нічого від Колівщини. Син кн. Адама Чарт. Адам був ще більш приязним до грановського протопопа, а приязни чи прихильности сій завдячує І. Строчкий те значіне, до якого дійшов він в 70-тих роках XVIII стол. Строчкий обудив в серці князя бажанє стати оборонцем